הגיע לבית של אחד הגבירים בשם שרגא פייבל פרנק, יהודי מוקיר רבנן, כדי לבקש ממנו תרומה לישיבה. כשהגיע לביתו של הגביר, הוא נטף כולו מים ומגפיו מלאים בוץ. לא היה לו נעים לדפוק בדלת הבית וללכלך את כל השטיחים היקרים.

הוא נזכר שיש כניסה צדדית לבית, מאחור, ודפק שם על הדלת. הדלת נפתחה על ידי הגביר שראה את הגאון עומד כפי שהוא... אמר לו בעל הבית בתחינה: "ר' אלחנן, לך בבקשה אל הכניסה הראשית ותיכנס משם".

"מה הבעיה לדבר כאן?" התפלא ראש הישיבה, אך בעל הבית שלח אותו לקידמת הבית, שם פתח לו הגביר את הדלת ולצדו בנותיו הקטנות. "בבקשה כבוד הרב, תיכנס", אמר ברוחב לב. ראש הישיבה הרגיש לא נעים לדרוך עם הבוץ על השטיחים היקרים, אבל בעל הבית הזדרז להושיב אותו על הספה בטרקלין המהודר, בעוד ר' אלחנן מרגיש כמו על קוצים.

לאחר שבעל הבית נתן לראש הישיבה תרומה הגונה לישיבה, הוסיף ואמר לו: "אני עשיר גדול, אך כל הזמן אני מחנך את הבנות שלי שהכסף זה כלום, והתורה זה העיקר. כשהגעת מהכניסה האחורית, מה הבנות היו לומדות? ששטיחים יקרים יותר חשובים מכבוד התורה של הרב... ואז כל הדיבורים שלי על אהבת התורה, היו להבל ולריק. לכן ביקשתי שתגיע דווקא מקדימה, כדי שיראו שאני אכן מתכוון שהתורה קודמת לכל דבר אחר"...

ואכן, זכה בעל הבית, ואחד מחתניו הוא הגאון הרב איסר זלמן מלצר. גם הבנות האחרות זכו להתחתן עם ראשי ישיבות ידועים.

ישנה אמרה מהרבי מקוצק: "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה, איננו שומע בקולנו, איננו שומע בקול אביו ובקול אמו".

איך בן נהיה 'בן סורר ומורה'? כאשר הוא לא שמע את קולו של האב לומד תורה. הוא שמע את אבא שלו בעסקים, הוא ראה את אבא שלו מתעניין כמה הפגנות היו בקפלן – אבל את הקול ("הקול קול יעקב"), את זה הוא לא שמע. או אז התוצאה היא בן סורר ומורה!

ה'גב' של התלמידים

ביום חמישי האחרון, התקיים בתלמוד תורה בנחלת הר חב"ד מבחן על כל מסכת קידושין בעל פה. ומעשה שהיה, כך היה:

לפני שנתיים התחלתי לבחון בתלמוד תורה, ופגשתי שם תלמידים עם ראשים טובים, הפלא ופלא! לדעת את השיעור, הייתה משימה קטנה עליהם. ביוזמתי, ניגשתי למנהל ולמורים של כיתה ח' והצעתי להם שהתלמידים יידעו את כל קידושין עד סוף השנה. היו מורים שאמרו לי 'אתה קצת עף על עצמך!' אבל בכל זאת יצאנו לדרך...

לקחתי קבוצת תלמידים, חלקם נשרו עם הזמן, והתחלנו במשימה הלא־פשוטה הזאת. לישורת האחרונה הגיעו תשעה תלמידים שעלו לחידון המסכם שהתקיים ביום חמישי האחרון על כל קידושין בעל פה.

מי היו התשעה הללו? יש כמובן מגוון סיבות, אבל בראש ובראשונה, זה תלמידים שראו בבית מהי אהבת תורה, מהי חיבת התורה, וידעו שכדאי להתאמץ ולהשקיע. אחרת הם לא היו מגיעים לידיעת כל המסכת. לכל אחד מהם יש הורים, סבים או סבתות שקשורים לתורה ולחיבת התורה.

אין פתרונות קסם כיצד להאהיב את התורה על הבן שלנו. זו הייתה משימה מפרכת עבורם, ולילה קודם היו כאלה שעדיין לא האמינו שהם מסוגלים. כל זה בא רק כשיש רוח גבית מהבית, כשספרי הקודש מונחים על השולחן ורואים את האבא הוגה בהם.

לעומת זאת, גם תלמיד שיש לו ראש מבריק, לא בטוח שיכול לצלוח משימה שכזו. מדוע? כי אם בבית הוא לא רואה את אבא שלו פותח ספר, והוא לא מרגיש מהי אהבת תורה – איך יצליח?!

•

אחד הקטעים הכי חשובים בתפילה שחרית, זה הקטע "אהבת עולם אהבתנו". אומר לנו הקב"ה: אני אוהב אותך אהבת עולם. "חמלה גדולה" – חמלה זה יותר מאהבה; ולא סתם חמלה, אלא 'חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו'.

וממשיכים: "אבינו מלכנו, בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם, כן תחוננו ותלמדנו". זו בהחלט בקשה לגיטימית, אבל אנחנו לא מסתפקים בכך וממשיכים להפציר: "אבינו אב הרחמן, המרחם, רחם נא עלינו, ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמוע, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך".

על התפילה שלנו הזאת הקב"ה אומר: בקשתכם נתקבלה (כמו שאומר אדמו"ר הזקן באיגרת התשובה, שכשאדם אומר "ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח", לא ייתכן שה' לא יסלח לו... בטוח שהוא סלח).

אנחנו מוסיפים ומברכים כל ערב בערבית: "בשוכבנו ובקומנו נשיח בחוקיך ונשמח בדברי תורתך ומצוותיך... כי הם חיינו ואורך ימינו". האם לא הגיע הזמן שלמילים הללו יהיה קצת כיסוי?!

ישנו וואזט מוכר על הפסוק "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" – הקב"ה אומר: אני לא מבקש שום דבר. קח את הדברים שאתה דיברת – לא אני דיברתי, אלא אתה – ובוא אליי עם הדברים שדיברת וביקשת. אתה רוצה לדעת את כל דברי תלמוד תורתך באהבה? בבקשה, גש אחרי התפילה לארון הספרים, ותפתח ספר. בימינו כבר אין תירוצים של "לא מסוגל להבין סוגיה". יש ש"ס שנקרא שוטנשטיין וש"ס מתיבתא, ושטיינזלץ, ועוד. תפתח את הספר ותתחיל ללמוד, או קח חברותא ותראה דוגמה חיובית לילדים.

וזה סוד ההצלחה למי שרוצה ילדים אוהבי תורה, יודעי תורה ולומדי תורה.

(חלק ממשא דברים בועידת **"מקושר בכל"** בארגון **"התאחדות החסידים"**)

המשך מעמוד 39

לקחו אותי להלווייה, שכן הייתי ילד קטן. אבל סבי, שהיה מהחברא־קדישא, זכה להתעסק בקבורתו. מאז, בכל שנה בכ' מנחם אב, אני אומר קדיש לעילוי נשמתו.

•

כאשר הגעתי לניו־יורק, עברתי פעם ליד בניין 1414 ברחוב פרזידנט, שם התגוררה הרבנית חנה. היה זה בשבת, וכאשר ראיתי את הרבנית עומדת מחוץ לבניין, אמרתי לה 'גוט שבת'. היא התעניינה: מי אתה? כאשר אמרתי שאני דובראווסקי, היא הגיבה בשמחה ואמרה: אוהו, אני זוכרת אותך, כילד קטן ושחרחר, שהיית מביא את התרופות לבעלי!

באחת מהתוועדויות כ' מנחם אב, כאשר הרבי ביקש שכל אלו שעזרו לאביו יעלו לקחת בקבוק משקה – עליתי וסיפרתי לרבי מה שאמו הרבנית חנה הזכירה לי, בקשר לתרופות שהייתי מביא לאביו.

הרבי נתן לי בקבוק משקה, ובירך אותי: שתהיה לך אריכות ימים ושנים טובות, ותראה נחת מהילדים שלך!

הילד שזכה להביא לרבי לוי יצחק תרופות

הרה"ח ר' בערל דובראווסקי מספר על השליחות המיוחדת להביא תרופות לרבי לוי יצחק, אביו של הרבי, בימי חוליו, ומה אמרה לו הרבנית חנה כעבור שנים >> מוגש לרגל כ' מנחם אב, יום ההילולא של הגאון המקובל רבי לוי יצחק ע"ה שניאורסאהן

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן חמש קנקני משקה (לחלק בין המסובים): לאלו ששימשו–עזרו את בעל ההילולא בהיותו בגולה - הרה"ח ר' דוד רסקין, הרה"ח ר' משה בנימין קפלן והרה"ח ר' שלום דובער דובראַווסקי

השורות הללו שבסיום ההנחה משיחת הרבי מלך המשיח בשבת כ"ף מנחם אב תשל"ג, מקפלות בתוכן את סיפורו של הילד שזכה להביא תרופות קשות להשגה, לאביו של הרבי המקובל האלוקי רבי לוי יצחק שניאורסון, בהיותו בגולה באלמא־אטא.

סיפורו של הרה"ח ר' שלום דובער דובראווסקי, המוכר יותר בכינוי בערל, לא נכתב עד כה בספרים המתארים את תולדות רבי לוי יצחק. הרב ישעי' כהן, שליח הרבי ורבה של קזחסטאן, ביקש מר' בערל לספר את סיפורו, ואנו מביאים כאן את דבריו:

סבי, הרב משה חיים דוברבסקי, זכה ללמוד בישיבות תומכי תמימים, ולאחר שהתחתן ויצא לעולם העסקים, הייתה לו שותפות עסקית עם הרבי הריי"צ בטרם נשיאותו, לממכר מכונות תפירה. סבי סיפר לי, שלאחר הסתלקות הרבי הרש"ב, וקבלת הנשיאות על ידי הרבי הריי"צ – כאשר היה צריך להכנס ליחידות אל הרבי הריי"צ, תהה במחשבתו, כיצד תתנהל היחידות, שהרי עד לא מזמן היה 'שותף' עם הרבי... כשהוא נכנס ליחידות, נפל עליו פחד נורא כל כך, עד שכבר לא נותרה אצלו עוד שאלה: הוא רבי, ואני חסיד...

לאחר שהרבי הריי"צ יצא מרוסיה, הוא עבר להתגורר בלנינגרד, שם נרדף על ידי השלטונות ונשלח לגלות. כך הגענו

ר' בערל דובראווסקי, כיום בקראון הייטס

לאלמא־אטא, והיינו שם כאשר רבי לוי יצחק והרבנית חנה הגיעו.

בתקופה הראשונה לבואו של רבי לוי יצחק, אמנם הוא כבר לא היה במיטבו מבחינה בריאותית, אבל עדיין היה יכול ללכת, והיה מגיע להתפלל בבית הכנסת. היו שנמנעו מלהתקרב אליו, מחשש וכו', אבל סבי היה מאלו שהתקרבו אליו ושמעו את דרשותיו.

עם הזמן הורע מצבו הרפואי, עד שלא היה יכול הגיע יותר לבית הכנסת, ולמעשה היה מרותק למיטתו. רבי לוי יצחק היה זקוק לתרופות מסויימות, אולם לא היה ניתן להשיגם בדרכים המקובלות, מכיוון שבאותה תקופה השתוללה ברחבי אירופה מלחמת העולם השניה, וכל מלאי התרופות הולאם על ידי הממשלה לטובת הצבא.

לסבי, שכאמור היה סוחר מוצלח, היו קשרים עם האנשים הנכונים, ביניהם היה גם רופא יהודי בשם קופרמן, שדרכו הצליח סבי להשיג את התרופות הדרושות לרבי לוי יצחק.

מכיוון שהיה מסוכן ללכת לביתו של רבי לוי יצחק, מחשש למעקב של המשטרה החשאית – החליטו לשלוח אותי, שהייתי אז ילד קטן, שאני אביא לו את התרופות.

אינני זוכר כמה פעמים נשלחתי, ואם זכיתי באותן הזדמנויות לראות את זיו פניו של רבי לוי יצחק.

רק ביקור אחד חקוק היטב בזכרוני, במהלכו בוודאי זכיתי לחזות בזיו פניו של רבי לוי יצחק. היה זה כאשר התעוררה שאלה הלכתית לגבי כשרותו של עוף, וסבא שלח אותי אל רבי לוי יצחק עם השאלה.

אני זוכר, שכאשר הגעתי הוא שכב על מיטתו, מוסתר בווילון. הרבנית חנה ישבה על כסא ליד שולחן קטן סמוך לחלון. בהגיעי עם העוף, הוא התיישב על מיטתו, הסיט את הווילון ובדק את העוף.

ממרחק השנים אינני זוכר מה הוא פסק לגבי השאלה – למרות שאני מניח שהוא הכשיר את העוף, שכן אילו היה פוסל את העוף, באותה תקופה של רעב ומחסור, זה בוודאי היה יוצר 'רעש' כזה, שהייתי מוכרח לזכור...

•

לאחר הסתלקותו בכ' מנחם אב, לא

המשך בעמוד 38